

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 6. De Principiis ad vitia Religioni opposita spectantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

pan) sit introducta, uti iterum unanimis Doctorem consensu, & Fidelium praxis probat.

Deducitur 3. Neque illos hoc præceptum violare, qui vel per impotentiam saltem moralem, vel pietatem & caritatem, vel legitimam Superioris dispensationem, omnes aut aliquam ex allatis tribus conditionibus non servant; cum tamen hæc humana duntaxat ac positiva sit, atque adeò non nisi humano modo, id est, quando absque notabili incommodo vel damno observari potest obliget.

§. VI.

De Principiis ad vitia Religioni opposita Spectantibus.

PRINCIPIUM I.

Semel Deo dicatum non est ad usus humanos transferendum.

Sensus.

Hoc est, quando res aliqua v.g. Templum, Altare, Cœmeterium, Calix, Patena, &c. per consecrationem aut benedictionem ad divinos usus est deputata, tum non debet ad humanos, id est, sæculares usus adhiberi, intellige, quamdiu eandem formam & consecrationem retinet, uti Glossa in citat. interpretatur.

Authoritas.

Desumptum est ex l. 6. decret. cap. fin. reg. 51. & Extrav. de relig. domib. c. adhæc & de rerum permut. & explicant ac approbant Canisius, Decius & alii.

Ratio.

Quia per consecrationem res tales humano quasi commercio exemptæ sunt, uti in c. 2. de immun. Eccl. dicitur, ideòque in nullius bonis esse dicuntur, ut in §. nullius Instit. de rerum divisione insinuat, ergo non decet eas aliter, quàm ad honorem illius, cui consecratæ sunt, usurpare.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Clericos non posse ad sæcularia tribuna-

bunalia citari, nec sine sacrilegio a secularibus verberari, et ex variis capitulis Juris Canonici probant Doctores, apud Laym. l. 4. tr. 9. c. 4. & 5.

Deducitur 2. Calicem & similia vasa aut vestimenta sacra non posse secularibus Personis pro usu profano vendi, nisi si prius per fractionem sufficientem benedictio sacra abradatur; tunc enim ad usus profanos adhiberi posse, Fent. de Castro p. 1. tr. 8. d. 1. pu. 6. n. 2 §. apud & cum Diana p. 5. r. 13. re 7. docet.

Deducitur 3. Etiam Templis immunitatem recte concessam esse, ita ut in iis existentes rei nec ad tribunalia neque vulnerari aut occidi licite queant, uti juxta capitulum alia de immun. Eccl. tum Sacrorum Statuta Canonum, tum traditiones Legum Civilium decernunt. Et etiam Concilium Arausicanum. l. Can. 5. confirmavit dicens, eos, qui ad Ecclesiam confugiunt, tradi non oportere, sed loci sacri reverentiam & intercessionem defendi; intellige, nisi exceptum crimen, g. homicidii in ipsa Ecclesia commissi aut imperati admiserint, aut publici Latrones & Prædones extiterint. tum enim locum habet axioma Juristarum: Frustra legis auxilium invocat, qui delinquit in legem.

PRINCIPIUM II.

Vitiat effectum vel cultum Superstitio, si defectus causa vel objecti proportio.

Sensus.

Hoc est, si cultus aliquis vel falso Deo, vel vero quidem, at non modo debito exhibetur, superstitionis vitium semper committitur Religionis veræ virtuti contrarium.

Authoritas.

Desumptum est ex S. Thoma. 2. 2. q. 92. a. 1. & communis consensu Theologorum.

Ratio.

Quia ideo hoc nomen Superstitio impositum est, ut per illud significetur excessus in cultu Dei sive quoad substantiam, sive quoad modum. Unde juxta Laym. l. 4. tr. 10. Superstitio idem sonat, ac aliquid supra convenientem Dei cultum statutum.

Praxis.

Hinc deducitur 1. A Magis, si Dæmoni divinum cultum adhibeant, veram Idololatriam committi, quæ licet à prophanitate Idololatriæ perfectæ Ethnicorum quoad intellectum quatenus non credunt, esse verum DEVM) deficiat; quoad voluntatem tamen & malitiam superat illam, tum quia prior ignorantia, hæc autem ex mera malitia committitur; tum quia simulationem & mendacium perniciosum, Deoque valde injuriosum continet, ut rectè Laym. l. c. c. 2. n. 3. notat.

Deducitur 2. Etiam eos superstitionis vitium incurere, qui aut rebus per se sacris v. g. aquæ benedictæ, sacris gratiis &c. infallibilem effectum attribuunt; aut certè ipsi etiam DEO cultum falsum v. g. per cæremonias veteris Legis, aut miracula & reliquias propositas, vel certè superfluum v. g. per cæremonias ludicras, aut ab Ecclesia non approbata exhibent, uti communiter docent Authores.

Deducitur 3. Pariter Superstitionis crimen committi, cum vel per divinationem quis futura cognoscere, vel per maleficium aliis nocere, ope Dæmonis implorata, conatur; vel a muleta, aliisque similia improporcionata media ad varios effectus infallibiliter producendos adhibere præsumit, ut iterum conveniunt Doctores.

PRINCIPIUM III.

Non est immunis à Simonia, qui pretio mercatur bona spiritualia.

Sensus.

Hoc est, Quisquis bonum aliquod spirituale (quale censetur quodvis donum supernaturale ad animæ salutem directe institutum, aut spirituali ita annexum, ut vendi non possit nisi etiam spirituale bonum vendatur) pro pretio temporali per contractum onerosum & reciprocum commutat, gravissimum Simonie vitium committit.

Authoritas.

Desumptum est ex cap. Reperiuntur. 1. q. 1. ubi appellatur execrabile flagitium. Cap. Si quis Episcopus, ibid. ubi turpissimum lucrum appellatur.

Oo 5

Ratio.

Ratio.

Quia gravis irreverentia & irreligiositas, imò, ut loquitur Layman. l. c., virtualis quaedam blasphemia est, quae cumque donum spiritualis gratiae ita tractare, ac si res vilis, vel ab arbitrio & potestate hominis dependeat, ut pretio estimari, & commutari possit. Unde S. Petrus Act. 8. Simon (à quo Simonia nomen accepit) simile donum spirituale vendi postulantem dixit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum DEI exestimasti pecunia possideri.* addiditque: *In felle amaritudinis, & obligatione iniquitatis video te agere.* Et in c. Sicur. 1. de Simonia. Simoniaca pestis sui magnitudine alios morbos vincere dicitur. in c. Sanè. 1. q. 3. 227. instar publici criminis laesae Majestatis puniendum.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Si antidotalis remuneratio pro tributa re spirituali in obligationem pacti ex justitiae & fidelitatis virtute deducatur, Simoniae vitium committi, uti Layman. tr. 10. c. ult. §. 2. n. 9. cum pluribus docet.

Deducitur 2. Etiam ab iis Simoniam committi, qui in absolutione aut dispensatione in votis, jaramentis, impedimenti matrimonii, irregularitate pretium aliquod petunt, uti idem Layman. cum aliis docet, licet non sit prohibitum aliquid ut mulctam pia causa applicandam exigere, ut Layman. 24. ait.

Deducitur 3. Eum quoque, qui in beneficio jus plene acquisitum necdum habens pecuniam offert ei, qui per se ac de recte impedire vult, quò minus ille jus acquirat, Simoniam saltem jure Ecclesiastico committere, uti iterum Layman. assert. 8. ex communi docet.

ARTICULUS VII.

De Principiis ad Sacramenta in genere spectantibus.

PRINCIPIUM I.

Non efficitur validum Sacramentum, nisi verbum accedat ad elementum.